

NEMES LAMPÉRTH JÓZSEF (1891-1924)

Városligeti részlet | *View of the City park, 1912*

Akvarell, tus, papír | Aquarelle, ink on paper, 28 x 40 cm

Jelezve balra lent | Signed bottom left: NLJ 1912 VI 5

Kezdő ár | Starting price: 6 000 000 Ft / 15 000 EUR

Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft

Estimate: 25 000 – 37 500 EUR

1. Kmetty János: Városliget, 1911-1912 körül

2. Max Pechstein: Erdei út, 1919

3. Ernst Ludwig Kirchner: Hegyi erdő, 1919-1920, magángyűjtemény

Nemes Lampérth József művészi pályájának 1910 körüli indulásakor, a francia Fauvok és az ezzel párhuzamos magyar Vadak forradalma már éppen lezajlott. A fiatal művész 1913-as párizsi útja előtt mind a klasszikusokat, mind pedig a francia modern műveit, javarészt csupán fekete-fehér reprodukciók nyomán ismerhette, eltekintve attól a néhány kivételes alkalomtól, amikor budapesti tárlatokon kortárs, modern külföldi alkotásokkal találkozhatott.

Szűk másfél évtizednyi munkássága során, az 1912-es év bizonyult a legtermékenyebbnek. Ebben az évben körülbelül félszáz művet alkotott, olaj- és tusfestményeket, akvarelleket és metszeteket vegyesen. E művészeti szempontból kivételesen eredményes évben festett és rajzolt csendéleteket, aktokat, önarcképeket, város- és tájképrészleteket. Előző évben felvételizett az Országos Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskolára, ahová érettségi hiányában csak rendkí-

vüli növendékként juthatott be. Nyáron a főiskola nyári festőiskolájaként is működő nagybányai művésztelepen dolgozott. 1911 őszétől rendszeresen látogatta a főiskola esti aktrajztafolyamát is, melynek vezető mestere Ferenczy Károly volt, helyszíne pedig az Andrassy úti főépülettől pár sarokra lévő Epreskert. Lampérth itt ismerkedett meg azokkal a vele egykorú pályatársaival, akikkel néhány évvel később megalakította a „Fiatalok” Képzőművészeti Körét.

A most aukcióra kerülő *Városligeti részlet*, napra pontos datálása szerint 1912. június 5-én született. A színes tusokkal festett kompozíció, a kép középtérben, feltehetően az egykor számos városligeti kiosk egyikének részletei tűnnek fel. Elöl és hátul dűsan lombos, színpompás fák fogják közre az építményeket. A kép párdarabjainak tanúsága szerint, Lampérth június első napjaiban rendszeres látogatója volt a Városligetnek, és minden nap festett legalább

egy expresszív ecsetkezelésű, rendkívüli színes-ségével figyelemkeltő tusfestményt. Nem egyedül látogatta az Epreskert tőszomszédságában lévő városi parkot, mivel ebben az időszakban a „Fiatalok” Képzőművészeti Körének több tagja is dolgozott itt, többek között Kmetty János, Erős Andor, Diener-Dénes Rudolf (ekkor még Rezső) és Uitz Béla életművéből is ismertek városligeti és epreskerti részleteket ábrázoló művek. Ezek összegyűjtése és kiállításon való bemutatása úgy

várostarténeti mint művészettörténeti szempontból is ígéretes. Lampérth 1912-es városligeti látogatásainak művészi eredményeit egy nagyméretű, olajjal festett fő műben foglalta össze még valamikor a nyár folyamán, melyet szintén a Virág Judit Galéria aukcionált 2013 telén.

„Nemes Lampérth pikurája a színek végletes felfokozásában, egymást segítő kontrasztjában kulminál. Ahol a pasztikát akarja előtérbe helyezni (ez pedig állandó akarása) ott is a színek de-

4. Nemes Lampérth József: Városligeti részlet, 1912

5. Nemes Lampérth József: Városligeti részlet, 1912
Kiscelli Múzeum, Budapest

koratív karaktere ugrik előnk. Lampérth par excellence festő” – írta Kassák Lajos 1917-ben, az általa szerkesztett MA című folyóiratban. A nemzetközi viszonylatban is jelentős avantgárd lap vizuális karakterét Nemes Lampérth, és a nyomában felépülő, expresszív grafikai vonalat képviselő alkotók határozták meg. Szabó Júlia a következőket írta erről: „...az igazi monumentális rajzművészet megteremtése már az aktivisták nevéhez fűződik. E csoport a tízes évek közepén jött létre, de rajzművészetének fő vonásait egyik legjelentősebb tagja már 1912-ben kialakította. Nemes Lampérth József ekkor teremt meg azt az erőteljes, tusban, akvarellben csodálatosan fénylő expresszív formanyelvet, amely a tízes évek avantgarde folyóiratának, a Kassák

Lajos által szerkesztett »Má«-nak sajátos grafikai karaktert ad.” Kassák egykorú megfogalmazása szerint – mely tökéletesen találó a most aukcióra kerülő Városligeti részletre is –, Lampérth mintha „égő papírszalagokból” építené „sustorgó erejű” képeit. Egészen különleges alkalom, amikor egy művész mozgása naprakészen követhető a művei által. Egymás mellett szemlélve Lampérth 1912. június 3-án, 4-én és 5-én született képeit, ezeket a látvány minél gyorsabb megragadását kíméletlenül gyors ecsetkezeléssel biztosító városligeti tusfestményeket, egyértelművé válik a magyar modernizmus egyik legjelentősebb alakjának megkérdőjelezhetetlen zsenialitása.

RUM ATTILA

6. Városliget, 1906, archív fotó
Forrás: Fortepan - Kurutz Márton